

Shekicho vizier

De familie Haasnoot voor bijbelvertaalwerk in Ethiopië

Nieuwsbrief nr. 13 - december 1998

Vorige keer vertelden we u iets over ons leven hier met behulp van de eerste dertien letters van het alfabet. Op de beloofde tweede helft moet u nog even wachten. In deze brief krijgt u namelijk een verslag van een tocht door het regenwoud van Zuidwest Ethiopië.

IKKO NOONE - WIJ ZIJN ÉÉN!

Eind oktober jl. was Jaap in de gelegenheid om met Finse collega's twee kerkjes in het Shekicho gebied te bezoeken. Deze Finse collega's werken voor de afdeling 'Evangelisatie' van de synode hier in Mettu. Zij bezoeken 'jonge' kerkjes om de gelovigen daar te bemoedigen. Ook verzorgen ze cursussen voor evangelisten op afgelegen plaatsen. Deze collega's zijn op plekken geweest waar men nog nooit een blanke had gezien! Hieronder volgt Jaaps 'reportage'.

NAAR MASHA

"Het is dinsdagmorgen en we vertrekken rond 11 uur vanuit Mettu eerst richting Masha. Er gaat ook een journaliste van de Finse zending met ons mee die een mooi verslag voor het zendingsblad wil hebben. In Masha hebben we afgesproken met ato (= meneer) Wendemu, de 'regio-leider' van de Shekicho kerk. Hij weet de weg. Na de lunch in een restaurantje, rijden we naar de kerk om te zien hoe ons huis eruit ziet. We parkeren de auto op de hoofdweg, want de weg die naar de kerk leidt, is erg modderig. Ons huis ziet eruit zoals verwacht: een gigantische hoop stenen! Ik ga op de stenenhoop zitten en Risto (de Finse collega) maakt een foto. 'Jaap op de veranda van zijn huis', schreef hij later op de achterkant van de foto. Terwijl we teruglopen naar de auto, leert ato Wendemu me een aantal nieuwe Shekicho woorden. Dit is de manier om de taal te leren!

SHAWUNNO

Even later rijden we Masha uit en na een kilometer of vijf stoppen we bij een kerkje in het plaatsje Shawunno. Hier moeten we een paar brieven afgeven. Heel veel mensen komen op onze auto af en iedereen wordt gegroet met de traditionele omhelzing. De Finse collega's hebben op deze plek eerder in het jaar een cursus gegeven, dus men kent hen. We lopen naar het kerkje om even binnen te kijken. Opvallend is dat men buiten de kerk een fleurig perkje met bloemen heeft aangelegd. In andere delen van Ethiopië is men niet zo geïnteresseerd in bloemperkjes, maar hier zie je het bij elke kerk! We mogen Shawunno niet verlaten zonder iets te eten en even later krijgen we koffie en enset brood met een soort spinazie aangeboden. Dit is mijn eerst kennismaking met enset brood en het bevalt erg goed. Het is vrij massief ('Het geeft kracht', zeggen de Shekicho's), maar heel smakelijk. Er ontstaat nog een geanimeerd gesprek tussen Risto en de aanwezige kerkleden. De Shawunno gemeente wil graag een nieuwe kerk bouwen met een golfplatendak. Risto stelt dat ze zo'n prachtig kerkje hebben, waarom zou je dat willen afbreken? Hij vertelt over Finland waar men nu met veel moeite de oude kerken probeert te restaureren. Ja, maar we breken de oude kerk niet af, zo zeggen de omstanders. We bouwen de nieuwe een eindje verder en laten de oude staan!

REGEN

Omdat de tijd ook hier niet stil staat, stappen we snel weer in de auto om verder te gaan. Na zo'n 20 minuten rijden, stoppen we bij een ronde Shekicho hut langs de weg. Hier laten we de auto staan en we zullen te voet verder gaan. In de auto trekken we onze laarzen en regenkleding aan want het is inmiddels gaan regenen - en hard ook! Even later vluchten we - vanwege de regen - naar het huisje langs de weg waar we hartelijk worden ontvangen. We krijgen thee met brood geserveerd en ik kijk goed om me heen. De hut bestaat uit twee delen: een woon/slaap vertrek en een keuken gedeelte. Zo'n beetje in het midden van de hut is een plek voor het vuur. Aan de ene kant zijn een aantal bedden gemaakt, aan de andere kant kun je zitten op wat hout. De binnenkant van het huis lijkt wel geteerd: het is helemaal zwartgeblakerd door de rook. Op de zijwanden zie je witte afdrukken van handen en cirkels. De betekenis daarvan is niet duidelijk. Als we er naar vragen, zegt men: 'Dat doen we gewoon als versiering, voor het oog'. We praten wat over de tocht die we gaan maken. Volgens ato Wendemu kunnen we in tien minuten bij het eerste kerkje zijn; het tweede kerkje is dan zo'n 40 minuten verder lopen. De regen is gestopt, we gaan op pad! We krijgen een soort wandelstok en gaan op weg. De *forengies* (= niet-Ethiopiërs) hebben allemaal regenlaarzen aan, de Shekicho's koppelen hun broek op en gaan op blote voeten.

MODDER

Alles ziet er heel groen en fris uit na de regen. We lopen ietsje terug op de asfaltweg en gaan dan het bos in. We gaan naar beneden en het lijkt er meer op dat we door een riviertje lopen dan op een pad. De Finse journaliste is bang dat ze valt, en daarom lopen we heel langzaam. Ik geniet van de prachtige omgeving en van het gevoel nu echt in het Shekicho gebied te zijn! Het is prachtig om mensen die we tegenkomen te groeten. De Finnen groeten in het Amhaars, maar ik probeer steeds weer de Shekicho groet. Men is zeer verbaasd dat een buitenlander Shekicho kent! Het is moeilijk te beschrijven hoe het 'pad' er uitziet. Eigenlijk is het voornamelijk modder, modder en nog eens modder! Elke stap vraagt concentratie, want je glijdt zo uit. Regelmatig zakken mijn laarzen zo'n twintig centimeter in de dikke blubber. Soms is er een glibberige boomstam waar we overheen moeten of een riviertje waar we doorheen gaan. Ik vraag onze gids of het hier weleens *droog* is. Zijn antwoord: slechts twee maanden per jaar is hier geen modder! Na zo'n drie kwartier komen we bij het eerste kerkje in Gada aan. Dit was dus het tien minuten stuk; dat belooft wat voor het vervolg van 40 minuten!

GADA

We worden hartelijk verwelkomd door zo'n 30 tot 40 kerkleden. Het is inmiddels al half vier en we beginnen meteen met een kort programma. In het kleine kerkje is het aardedonker. Bij het licht van twee kaarsen begint men met het zingen van Shekicho liederen. De melodieën zijn heel anders dan de Amhaarse liederen die ik ken. Het enige muziekinstrument dat men gebruikt is de drum. Als men het lied 'Ikko noone' (Wij zijn één) zingt, voel ik me heel sterk één met deze Shekicho broeders en zusters hier. Er is een wereld van verschil in onze taal, cultuur en achtergrond, maar toch zijn we één in het geloof in Jezus Die alle verschillen overbrugt. Even later mag ik me voorstellen. Ik heb een kort toespraakje in Shekicho voorbereid en daar wordt enthousiast op gereageerd. Na de dienst krijgen we een bord honing geserveerd. Het is de bedoeling dat je met twee vingers de honing naar je mond weet te krijgen!

KANGA

Het is al na vieren als we onze tocht voortzetten. De Finse journalist gaat nu op een paard verder; ze zag het niet zitten om te voet door te gaan. Ook voor mij wordt het nu een stuk zwaarder. De vermoeidheid begint toe te slaan en elke stap lijkt zwaarder te gaan. Elke keer is het weer oppassen dat je niet uitglijdt. De wandelstok blijkt een onmisbare steun! Zo nu en dan regent het en dat is vooral lastig als je een bril hebt, zoals ik. Onze Shekicho gids roept me steeds bemoedigende woorden toe: 'Hou vol, Jakob!'. Tja, en dat doe ik dan ook maar. Rond zes uur begint het langzamerhand donker te worden. Onze gids zegt voor de vijfde keer dat we er nu toch ècht bijna zijn, maar voor mij is het: eerst zien, dan geloven! Het laatste half uur is het aardedonker. Mijn zaklamp zit in een tas die iemand anders heeft meegenomen. Ik doe m'n bril maar af, want daar heb ik toch niets aan. Er zijn stukken waar ik geen hand voor ogen zie. Maar dan, alsof het nooit meer kwam, hoor ik stemmen en zie ik het licht van vuur. We zijn er!! We gaan een ronde hut binnen waar een groot vuur brand. Het normale antwoord op de begroeting is deze keer zeer gemeend: 'Met mij gaat het goed, Gods naam zij geprezen!'.

AVONDMAALTIJD

We trekken onze laarzen uit en warmen ons bij het vuur. Ik zit letterlijk te stomen! Al snel krijgen we hete koffie geserveerd met wederom een bord honing. Na een poosje komt er een man met warm water om m'n voeten te wassen. Het is de eerste keer dat ik zo iets meemaak en het is weldadig na zo'n tocht. In de hut zijn zo'n tien tot vijftien mensen aanwezig. We praten en er worden Shekicho liederen gezongen. Rond een uur of negen 's avonds worden we aangemoedigd om even te gaan rusten, maar we mogen nog niet gaan slapen, wordt erbij gezegd. De reden is dat we nog een maaltijd voorgeschoteld krijgen. Ik had al gehoord dat Shekicho's vrij laat eten, maar dit had ik niet verwacht. Om half één 's nachts krijgen we namelijk schapevlees met enset brood voorgeschoteld! Het smaakt perfect, alleen het tijdstip is niet ideaal... Voordat we eindelijk ècht ons bed kunnen opzoeken, is het een uur of twee. De *forengies* krijgen de bedden en de Ethiopiërs slapen op de grond op een laag enset bladeren.

JEERI GALATIJABE!

Rond een uur of zes in de morgen word ik wakker van iemand die hardop aan het bidden is. Een aantal mannen gaan erop uit in de regen om mensen uit te nodigen voor de dienst die we in de kerk zullen hebben. Tot mijn grote verbazing is de kerk rond acht uur vrijwel vol, zo'n honderd mensen schat ik. Risto houdt een preek en ik mag me weer voorstellen in het Shekicho. Het enthousiasme in deze kerk is bijzonder groot. Eén man roept na elke zin die ik zeg: 'Jeeri galatijabe!' (= God zij geprezen). Ik heb ook een kleine poster bij me met daarop de zin: 'Jessuussi Taato ne', Jezus is Heere. Deze poster geef ik aan de gemeente om op te hangen. Het is het eerste papier met Shekicho taal dat ze in de kerk hebben hangen.

TERUG

Na de dienst krijgen we nog een ontbijt voorgezet van (opgewarmd!) schapevlees en brood. Daarna beginnen we de terugreis. De Finse journaliste en Kirsi (de vrouw van Risto) gaan op een paard, Risto en ik trekken onze laarzen aan en stappen weer door de modder. Het is mooi weer en het tempo zit er goed in. Deze keer zijn we in twee uur bij de asfaltweg. Een Shekicho man doet er trouwens normaal één uur over."

Ik kijk terug op een prachtige en bemoedigende tocht. Ik merkte ook dat daar op het platteland veel mensen alléén maar Shekicho spreken en begrijpen. De Amhaarse Bijbel begrijpen ze niet. Ze zien ernaar uit om Gods Woord in hun eigen taal te kunnen horen en verstaan!

We wensen u een heel goed en gezegend 1999 toe!

"Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid"
(Hebr. 13:8).

Hartelijke groeten van Mirjam, Jaap, Joël, Jesse en Desta Haasnoot